

ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ ΠΡΟΣ
ΤΟΥΣ ΝΕΟΥΣ ΦΟΙΤΗΤΑΣ
ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΙΣΟΔΟΥ ΑΥΤΩΝ

ΕΚΦΩΝΗΘΕΙΣ ΤΗΝ 30ΗΝ ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 1966
ΕΙΣ ΤΗΝ ΑΙΘΟΥΣΑΝ ΤΕΛΕΤΩΝ ΤΟΥ ΕΜΠΟΡΙΚΟΥ
ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΟΥ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟΥ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΥΠΟ
ΑΝΤ. Ν. ΔΑΜΑΣΚΗΝΙΔΟΥ
ΚΟΣΜΗΤΟΡΟΣ ΤΗΣ ΣΧΟΛΗΣ

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ
1966

ΑΝΩΤΑΤΗ ΣΧΟΛΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ ΠΡΟΣ
ΤΟΥΣ ΝΕΟΥΣ ΦΟΙΤΗΤΑΣ
ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΙΣΟΔΟΥ ΑΥΤΩΝ

ΕΚΦΩΝΗΘΕΙΣ ΤΗΝ 30ΗΝ ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 1966
ΕΙΣ ΤΗΝ ΑΙΘΟΥΣΑΝ ΤΕΛΕΤΩΝ ΤΟΥ ΕΜΠΟΡΙΚΟΥ
ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΟΥ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟΥ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΥΠΟ
ΑΝΤ. Ν. ΔΑΜΑΣΚΗΝΙΔΟΥ
ΚΟΣΜΗΤΟΡΟΣ ΤΗΣ ΣΧΟΛΗΣ

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ
1966

Π Ρ Ο Λ Ο Γ Ο Σ
ΤΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ
ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΗΣ ΣΧΟΛΗΣ
ΠΑΡΜΕΝΙΩΝΟΣ ΣΤΕΡΓΙΟΥ

Ἡ Ἀνωτάτη Σχολὴ Βιομηχανικῶν Σπουδῶν Θεσσαλονίκης, ἡ ὁποία διανύει ἤδη τὸ 9ον ἔτος τῆς λειτουργίας της, εἶναι τέκνον μὲν τῶν παραγωγικῶν τάξεων τῆς Βορείου Ἑλλάδος, ἐκδήλωσις δὲ τῆς ἀνάγκης ἐκσυγχρονισμοῦ τῆς ἐθνικῆς μας οἰκονομίας.

Εἶναι τέκνον τῶν παραγωγικῶν τάξεων τῆς Βορ. Ἑλλάδος διότι αὐταὶ εἶναι ἐκεῖναι αἱ ὁποῖαι συνέλαβον τὴν ἰδέαν τῆς ἰδρύσεως τῆς Σχολῆς, μὲ τὴν πολύτιμον δὲ συνδρομὴν πολλῶν προσωπικοτήτων τοῦ πνευματικοῦ καὶ τοῦ πολιτικοῦ κόσμου τῆς χώρας, κατῴρθωσαν νὰ πραγματοποιήσουν τὴν ἰδέαν ταύτην.

Ἐκ παραλλήλου, ἡ ἴδρυσις τῆς Σχολῆς εἶναι συνέπεια τῆς διαμορφωθείσης μεταπολεμικῶς νέας οἰκονομικῆς πραγματικότητος. Πράγματι, μετὰ τὸν πόλεμον διεπιστώθη ἡ ἀδήριτος ἀνάγκη συνδέσεως τῆς ἐπιστήμης πρὸς τὴν πρακτικὴν οἰκονομικὴν ζωὴν καὶ ἡ χρησιμοποίησις τῶν διδαγμάτων τῆς πρώτης κατὰ τὴν ἄσκησιν οἰκονομικῆς δραστηριότητος.

Ὡς τοιοῦτον δημιούργημα, ὡς ἀληθὲς ἀπόκτημα καὶ ὡς προσφιλὲς αὐτῶν τέκνον εἶδον καὶ βλέπουν αἱ παραγωγικαὶ τάξεις τῆς Βορείου Ἑλλάδος τὴν Σχολὴν Βιομηχανικῶν Σπουδῶν, ἡ ὁποία ἰδρύθη ὡς Ἀνωτέρα, λειτουργεῖ δὲ ἤδη ὡς Ἀνωτάτη καὶ ἰσότιμος πρὸς τὰ λοιπὰ ἀνώτατα ἐκπαιδευτικὰ ἰδρύματα τῆς χώρας μας.

Εἶναι εὐτύχημα, ὅτι τὴν Σχολὴν ταύτην ἐδέχθησαν νὰ πλαισιώσουν κατὰ τὰ πρῶτα αὐτῆς βήματα καὶ νὰ ἀναλάβουν τὸ ἔργον τοῦ διδασκάλου διαπρεπεῖς Καθηγηταὶ τοῦ Ἀριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης καὶ ἄλλοι ἐκλεκτοὶ ἐπιστήμονες, οὕτως ὥστε νὰ εἶναι εὐθὺς ἅμα τῇ ἐνάρξει τῆς λειτουργίας τῆς Σχολῆς ὑψηλὴ ἡ στάθμη τῆς παρεχομένης ἐν αὐτῇ ἐκπαίδευσως καὶ κατὰ τὸ δυνατὸν ἀρτία ἢ κατάρτισις τῶν σπουδαστῶν της.

Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον χαρακτηρίζει κυρίως τὴν Σχολὴν μας καὶ διὰ τὸ ὁποῖον δικαιούμεθα πάντες, διοικοῦντες, διδάσκοντες καὶ σπουδασταὶ νὰ υπερηφανευόμεθα, εἶναι τὸ εἶδος τῶν ἐν αὐτῇ διδασκομένων μαθημάτων. Πράγματι, εἰς τὴν Σχολὴν μας διδάσκονται μαθήματα, τὰ ὁποῖα ἀνταποκρίνονται ἀπολύτως εἰς τὰς ἀνάγκας τῆς συγχρόνου οἰκονομικῆς ζωῆς, ὡς συμβαίνει εἰς ὅλας τὰς ἀνωτάτας οἰκονομικὰς σχολὰς τῶν χωρῶν τῆς δύσεως. Συνεπεία τούτου, οἱ πτυχιῶχοι τῆς Σχολῆς μας εἶναι συγχρονισμένοι ἐπιστήμονες, ὡς τοῦτο προκύπτει ἐκ τῆς ἐπιτυχίας αὐτῶν εἰς τοὺς ἐκάστοτε προκηρυσσομένους διαγωνισμοὺς πρὸς κατάληψιν διαφόρων θέσεων.

Θὰ ἔπρεπεν ἰδιαιτέρως νὰ ὑπογραμμισθῇ, ὅτι ἡ Σχολὴ μας δὲν περιορίζεται εἰς τὴν θεωρητικὴν ἀπὸ καθέδρας διδασκαλίαν, ἀλλὰ ἀποβλέπει ἐκ παραλλήλου εἰς τὴν πρακτικὴν ἄσκησιν καὶ ἐξειδίκευσιν τῶν σπουδαστῶν της,

καταρτίζουσα οὕτω στελέχη, τὰ ὁποῖα δύνανται νὰ συμβάλουν οὐσιωδῶς εἰς τὴν ὀρθολογικὴν ὀργάνωσιν τῶν ἑλληνικῶν ἐπιχειρήσεων καὶ εἰς τὴν προσαρμογὴν αὐτῶν εἰς τὰς συνθήκας τῆς συγχρόνου οἰκονομίας. Πρὸς ἐκπλήρωσιν τοῦ σκοποῦ αὐτοῦ, ἡ Σχολή μας ἔχει εἰς τὴν διάθεσίν της τὸν κατάλληλον τεχνικὸν ἐξοπλισμὸν, ὁ ὁποῖος συνεχῶς βελτιοῦται.

Βεβαίως, παρὰ τὰς συντελεσθείσας προόδους, ἡ Σχολή μας ἀντιμετωπίζει ἀκόμη σοβαρὰ προβλήματα. Θέματα λίαν ζωτικά, ὡς ἡ ἀπόκτησις ἰδίου οἰκῆματος, ἡ πλήρωσις τῶν κενῶν ἐδρῶν κ. ἄ. δὲν ἔχουν εἰσέτι ρυθμισθῆ. Ἐλπίζομεν ὁμως βασίμως, ὅτι τὸ κρατικὸν ἐνδιαφέρον τὸ ὁποῖον ἐπεδείχθη μέχρι τοῦδε ἔναντι τῆς Σχολῆς μας, θὰ διατηρηθῆ ἀμειώτον καὶ θὰ ἐκδηλωθῆ διὰ τῆς καταλλήλου ὑλικῆς ἐνισχύσεώς της.

Κατὰ τὴν σημερινὴν ἡμέραν, καθ' ἣν ἀπ' ἑνὸς μὲν ἐφορτάζεται ἡ μνήμη τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν, ὡς κατ' ἐξοχὴν διανοουμένων Ἀγίων τῆς Ὀρθοδόξου Χριστιανικῆς Θρησκείας, ἀπ' ἑτέρου δὲ γίνεται ἡ εἰσδοχὴ τῶν νέων σπουδαστῶν εἰς τὴν Σχολὴν μας, ὡς ἐκπρόσωπος τῆς Διοικήσεως ἐπιθυμῶ:

— Νὰ εὐχηθῶ εἰς τοὺς νέους φοιτητὰς καλὴν σταδιοδρομίαν εἰς τὴν Σχολὴν καὶ πᾶσαν προκοπὴν εἰς τὰς σπουδὰς των.

— Νὰ συστήσω εἰς τοὺς παλαιότερους φοιτητὰς τόνωσιν τοῦ ζήλου των πρὸς καλυτέραν κατάρτισίν των, εἰς τρόπον ὥστε καὶ εἰς ἑαυτοὺς νὰ ἀποβοῦν χρησιμώτεροι καὶ τὴν προσπάθειαν τῆς Σχολῆς νὰ δικαιώσουν.

— Νὰ ἀπευθύνω χαιρετισμὸν πρὸς ὅλους τοὺς ἐν τῇ Σχολῇ μοχθοῦντας, εἴτε ἀνήκουν εἰς τὸ διδακτικὸν — ἐπιστημονικὸν προσωπικόν, εἴτε εἰς τὸ Διοικητικὸν τοιοῦτον.

— Τέλος νὰ διαβεβαιώσω, ὅτι αἱ παραγωγικαὶ τάξεις τῆς Βορείου Ἑλλάδος, αἱ ὁποῖαι θεωροῦν τὴν Σχολὴν ὡς σάρκα ἐκ τῆς σαρκὸς των, δὲν θὰ παύσουν νὰ τὴν περιβάλλουν μὲ ἐκτίμησιν, στοργὴν καὶ ἀγάπην καὶ νὰ ἀποβλέπουν μὲ ἐμπιστοσύνην εἰς αὐτήν.

Ἡ χώρα μας διέρχεται κρίσιμον φάσιν τοῦ οἰκονομικοῦ της βίου, ὑπὸ τὴν ἔννοιαν ὅτι αὕτη ὀφείλει ἐντὸς συντόμου χρονικοῦ διαστήματος νὰ ἀνέλθῃ εἰς ὑψηλὸν ἐπίπεδον ἀπὸ ἀπόψεως οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως. Ἐκ τῆς ἐπιτυχίας μας εἰς τὴν προσπάθειαν τῆς ταχείας ἀναπτύξεως θὰ κριθῆ ἔαν μελλοντικῶς θὰ εἴμεθα ἑλευθέρω χώρα, ἰσότιμος πρὸς τὰς λοιπὰς εὐρωπαϊκὰς χώρας, ἢ θὰ περιορισθῶμεν εἰς τὸν ρόλον τοῦ οὐραγοῦ καὶ τοῦ θεατοῦ τῆς εἰς τὰς χώρας ταύτας συντελουμένης προόδου.

Καλούμεθα λοιπὸν νὰ ἐκσυγχρονισθῶμεν διὰ νὰ εἴμεθα εἰς θέσιν νὰ ἀνταγωνισθῶμεν τὰς ἐπιχειρήσεις τῆς Ε.Ο.Κ. καὶ ὅλων τῶν ἄλλων προηγμένων χωρῶν τοῦ κόσμου. Διὰ νὰ ἐπιτευχθῆ τοῦτο αἱ ἐπιχειρήσεις τῆς χώρας μας ἔχουν ἀνάγκην προσωπικοῦ μορφωμένου καὶ ἀρτίως συγκεκροτημένου,

προσωπικοῦ τὸ ὁποῖον θὰ ἐμφυσηθήσῃ εἰς τὰς ἐπιχειρήσεις μας νέαν πνοὴν καὶ θὰ μεταφέρει εἰς αὐτὰς τὰς συγχρόνους ἀντιλήψεις τῆς ἐπιστημονικῆς ὀργανώσεως τῶν ἐπιχειρήσεων, τέλος προσωπικοῦ, τὸ ὁποῖον θὰ συμβάλῃ εἰς πλήρη ἀναδιοργάνωσιν τῶν ἐπιχειρήσεων ἐξ ἀπόψεως μεθόδων, συστημάτων καὶ τεχνικῆς. Εἰς τὸ στάδιον ἀκριβῶς τοῦτο φρονῶ ὅτι ἡ Σχολή μας δύναται καὶ ὀφείλει πολλὰ νὰ προσφέρει. Διὰ νὰ ἐπιτευχθῇ ὅμως τοῦτο στενωτάτη πρέπει νὰ εἶναι ἡ συνεργασία μεταξὺ αὐτῆς καὶ τῶν παραγωγικῶν τάξεων.

Εἶμαι ἰδιαιτέρως εὐτυχῆς διότι ὑπὸ τὴν διπλὴν ιδιότητα τοῦ Προέδρου τοῦ Δ. Συμβουλίου τῆς Ἀνωτάτης Σχολῆς Βιομηχανικῶν Σπουδῶν καὶ τοῦ Προέδρου τοῦ Ἐμπορικοῦ καὶ Βιομηχανικοῦ Ἐπιμελητηρίου Θεσσαλονίκης εἶμαι εἰς θέσιν νὰ διαπιστώσω ὅτι ὑπάρχει καὶ κατανόησις καὶ καλὴ διάθεσις πρὸς συνεργασίαν τόσον ἀπὸ τῆς πλευρᾶς τῆς Σχολῆς ὅσον καὶ ἀπὸ τῆς πλευρᾶς τῶν παραγωγικῶν τάξεων. Ὑπὸ τὰς συνθήκας αὐτὰς νομίζω ὅτι δικαιούμεθα νὰ εἴμεθα αισιόδοξοι ὡς πρὸς τὰ ἀποτελέσματα τῆς προσπαθείας μας πρὸς ταχεῖαν οἰκονομικὴν ἀνάπτυξιν. Εὐελπιστοῦμεν ἀλλὰ καὶ προσπαθοῦμεν νὰ ὀπλισθῶμεν μὲ τὰ ἐφόδια, τὰ ὁποῖα θὰ συντελέσουν ὥστε ὁ ἀρξάμενος ἀγὼν τῆς ταχείας οἰκονομικῆς προόδου νὰ ἀποβῇ νικηφόρος.

Εἰς τὴν στρατιὰν τῶν ἀγωνιστῶν τῆς ὤραιας αὐτῆς, καθαρῶς ἐθνικῆς προσπαθείας προστίθεσθε καὶ σεῖς οἱ νέοι σπουδασταὶ τῆς Ἀνωτάτης Σχολῆς Βιομηχανικῶν Σπουδῶν Θεσσαλονίκης. Πιστεύω ἀκραδάντως ὅτι δὲν θὰ διαψεύσητε τὰς ἐλπίδας, τὰς ὁποίας στηρίζομεν εἰς σᾶς.

Μὲ τὰ αἰσθήματα ταῦτα χαιρετίζω τὴν εἰσοδοχὴν σας εἰς τὴν Σχολήν, εὐχόμενος καὶ πάλιν καλὴν σταδιοδρομίαν.

Χ Α Ι Ρ Ε Τ Ι Σ Μ Ο Σ
ΥΠΟ ΤΟΥ ΚΟΣΜΗΤΟΡΟΣ ΤΗΣ ΣΧΟΛΗΣ
ΑΝΤΩΝΙΟΥ Ν. ΔΑΜΑΣΚΗΝΙΔΟΥ

Ἡ τελετὴ τῆς εἰσοδοχῆς τῶν φοιτητῶν, ἥτοι τῆς ὑποδοχῆς ὑφ' ὀλοκλήρου τῆς Σχολῆς, τῶν ἐκάστοτε νεοεισερχομένων εἰς αὐτὴν φοιτητῶν, ἀποτελεῖ παράδοσιν διὰ τὰ Ἀνώτατα Ἐκπαιδευτικὰ Ἰδρύματα τῆς χώρας μας. Κατὰ τὴν τελετὴν αὐτὴν οἱ νέοι σπουδασταὶ δίδουν τὸν ὄρκον τοῦ φοιτητοῦ, προβαίνουν δηλαδὴ εἰς τὴν πλέον ἐπίσημον ὑπόσχεσιν, ὅτι θὰ τηρήσουν τοὺς νόμους καὶ τὰς ἀποφάσεις τῶν Ἀκαδημαϊκῶν Ἀρχῶν καὶ θὰ συμπεριφερθοῦν κατὰ τρόπον, ὃ ὁποῖος ἀρμόζει εἰς ἀκαδημαϊκοὺς πολίτας. Ἀκολουθεῖ ἡ λεγομένη χειραψία, κατὰ τὴν ὁποίαν ὁ Κοσμήτωρ χαιρετίζει τοὺς νέους φοιτητὰς τῆς Σχολῆς, ἐπικυροῦται δὲ τοιοῦτοτρόπως σιωπηρὰ συμφωνία ἀποδοχῆς τῶν γραπτῶν καὶ ἀγράφων νόμων καὶ ἀρχῶν, τῶν διεπόντων τὰς σχέσεις διδασκόντων καὶ διδασκομένων. Εἰδικώτερον ὁ Κοσμήτωρ καὶ οἱ καθηγηταί, τοὺς ὁποῖους οὗτος ἐκπροσωπεῖ, ὑπόσχονται νὰ μεταδώσουν εἰς τοὺς μαθητὰς τῶν χρησίμους γνώσεις, νὰ ἐνισχύσουν τὴν ἀγάπην τῶν πρὸς τὴν μάθησιν καὶ τὴν ἔρευναν, τέλος νὰ χρησιμεύσουν ὡς ὑπόδειγμα ἀφοσιώσεως εἰς τὸ καθήκον τῶν ἔναντι τῆς Σχολῆς, ἔναντι τῆς Πολιτείας καὶ ἔναντι τῆς ἑλληνικῆς κοινωνίας. Οἱ φοιτηταὶ ὑπόσχονται νὰ ἀφοσιωθοῦν εἰς τὸ ἔργον τῶν, νὰ ἀνταποκριθοῦν πρὸς ὅλας τὰς ἔναντι τῆς Σχολῆς ὑποχρεώσεις τῶν, νὰ περατώσουν κανονικῶς τὰς σπουδὰς τῶν καὶ νὰ γίνουν καλοὶ ἐπιστήμονες καὶ καλοὶ πολῖται, διὰ νὰ εἶναι εἰς θέσιν νὰ προσφέρουν εἰς τὴν Κοινωνίαν, ἡ ὁποία εἰς τόσας θυσίας ὑποβάλλεται χάριν τῆς μορφώσεώς τῶν, ὅτι ἡ Κοινωνία δικαιοῦται νὰ ἀναμένῃ ἀπὸ αὐτοῦς.

Ἐκ παραλλήλου πρὸς τὰ προηγουμένως ἐκτεθέντα, ἐπεκράτησεν ὅπως κατὰ τὴν τελετὴν τῆς ὑποδοχῆς τῶν φοιτητῶν ὁ Κοσμήτωρ τῆς Σχολῆς διατυπώσῃ παραινέσεις πρὸς τοὺς νέους φοιτητὰς. Συμμορφούμενος πρὸς τὸ ἔθιμον τοῦτο, ἀπευθύνομαι ἤδη εἰδικῶς πρὸς σᾶς, ἀγαπητοὶ φοιτηταὶ καὶ φοιτήτριαι, διὰ νὰ σᾶς ὑπενθυμίσω τὰ νέα σας καθήκοντα. Βεβαίως συμβουλὰς σᾶς παρέσχον τόσον οἱ γονεῖς σας, ὅσον καὶ οἱ διδάσκαλοι σας εἰς τὸ Δημοτικὸν Σχολεῖον καὶ οἱ καθηγηταί σας εἰς τὸ Γυμνάσιον. Ἀφ' ἧς ὁμως ἐνεγράφητε εἰς τὴν Σχολὴν μας, μετεβλήθησαν οὐσιωδῶς αἱ συνθήκαι τῆς ζωῆς σας. Αἱ ἀνάγκαι σας, τὰ καθήκοντά σας, ὁ τρόπος τῆς ἐν γένει διαβιώσεώς σας διαφέρουν ἤδη ριζικῶς, θὰ κληθῆτε δὲ νὰ ἐπιλύσετε νέα προβλήματα, ἄσχετα πρὸς ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα εἶχετε συνηθίσει νὰ ἀντιμετωπίζετε. Ὑπὸ τὰς συνθήκας αὐτὰς ἐπιβάλλεται νὰ ἐπιστήσω τὴν προσοχὴν σας ἐπὶ ὠρισμένων πτυχῶν τῆς νέας ζωῆς σας, διὰ νὰ σᾶς βοηθήσω νὰ ὑπερπηδήσετε τὰς δυσχερείας καὶ τὰ ἐμπόδια, πρὸ τῶν ὁποίων ἐπανελημμένως θὰ εὐρεθῆτε, ἀλλὰ καὶ διὰ νὰ συντελέσω, ὥστε ἡ ἐξέλιξις σας νὰ πραγματοποιηται ταχέως καὶ ἀσφαλῶς.

Ἡ πρώτη καὶ σπουδαιότερα παραίνεσις, εἰς τὴν ὁποίαν θὰ ἔπρεπε νὰ προβῶ, ἀναφέρεται εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ παρακολουθῆτε ἀνελλιπῶς τὰ μαθήματα σας, ἰδίως εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ ἐργάζεσθε συστηματικῶς. Ἄν θέλετε νὰ γίνετε καλοὶ οἰκονομολόγοι, ἐργασθῆτε μὲ ζῆλον, ἀφοσίωσιν καὶ σοβαρότητα. Ἀφιερῶσατε ὅλας τὰς δυνάμεις σας εἰς τὴν μελέτην τῶν προβλημάτων, τῶν ἀναφερομένων εἰς τὴν οἰκονομικὴν ἐπιστήμην. Εἰς τὴν κατωτέραν καὶ εἰς τὴν μέσην ἐκπαίδευσιν χρησιμοποιεῖται συνήθως ὁ φόβος τῆς τιμωρίας, διὰ νὰ ἀναγκασθοῦν οἱ μαθηταὶ νὰ μελετήσουν τὰ μαθήματά των καὶ νὰ προετοιμαστοῦν διὰ τὰς ἐξετάσεις των. Εἰς τὴν ἀνωτάτην ἐκπαίδευσιν δὲν γίνεται κατὰ κανόνα προσφυγὴ εἰς τὸν φόβον τῆς τιμωρίας. Διότι ὑποτίθεται, ὅτι οἱ φοιτηταὶ εἶναι πλέον ὄριμοι ἄνθρωποι καὶ δύνανται νὰ κατανοήσουν τὴν σημασίαν τῆς ὠλοκληρωμένης ἐπιστημονικῆς καταρτίσεως. Ἐξ ἄλλου ἢ μεταξὺ τῶν φοιτητῶν ἀναπτυσσομένη ἄμιλλα δὲν φαίνεται νὰ εἶναι ὁ πλέον ἐνδεδειγμένος τρόπος τονώσεως τοῦ ζήλου αὐτῶν· διότι ἐνίοτε προκαλεῖ ἀφ' ἑνὸς μὲν τὴν οἴησιν καὶ τὴν ἔπαρσιν τῶν πρωτευόντων φοιτητῶν, ἀφ' ἑτέρου δὲ τὸν φθόνον τῶν λοιπῶν συναδέλφων των. Διὰ τοῦτο σᾶς συνιστῶ θερμῶς νὰ ἀφοσιωθῆτε εἰς τὴν μελέτην τῆς ἐπιστήμης, τὴν ὁποίαν ἐξελέξατε, ὄχι ἀπλῶς διὰ νὰ προτεύσητε, ἀλλὰ διὰ νὰ αἰσθανθῆτε τὴν χαρὰν τῆς δημιουργικῆς ἐργασίας καὶ τῆς ἐπιτυχίας, ἣ ὁποία στεφανώνει κάθε δημιουργικὴν προσπάθειαν. Διὰ νὰ αἰσθανθῆτε ὅμως τὴν χαρὰν τῆς ἐπιστημονικῆς ἐργασίας πρέπει νὰ ἀγαπήσετε τὸν ἐπιστημονικὸν κλάδον, μὲ τὸν ὁποῖον θὰ ἀσχοληθῆτε, καὶ διὰ νὰ τὸν ἀγαπήσετε πρέπει νὰ κατανοήσετε τὴν χρησιμότητά του καὶ τὸν ρόλον, τὸν ὁποῖον θὰ διαδραματίσετε σεῖς ὡς εἰδικοί ἐπιστήμονες, ὅταν καταστῆτε πτυχιῶχοι τῆς Σχολῆς καὶ ἀναλάβετε τὴν εὐθύνην τῆς καλῆς λειτουργίας ἐνὸς τομέως τῆς δραστηριότητος ὠρισμένης ἐπιχειρήσεως ἢ ὠρισμένης δημοσίας ὑπηρεσίας. Ἀγαπήσατε λοιπὸν τὴν οἰκονομικὴν ἐπιστήμην μὲ δὴν τὴν δύναμιν τῆς νεανικῆς σας ψυχῆς, ἀφιερῶσατε διὰ τὴν σπουδὴν τῆς ὅλας σας τὰς δυνάμεις. Προσπαθήσατε νὰ κατανοήσετε τὸν μηχανισμόν τοῦ οἰκονομικοῦ συστήματος, τὸν μυστηριώδη, διὰ τοὺς μὴ εἰδικούς, τρόπον κατὰ τὸν ὁποῖον τὸ σύστημα τοῦτο λειτουργεῖ, μελετήσατε τὸν τρόπον κατὰ τὸν ὁποῖον ὀργανοῦται, λειτουργεῖ καὶ ἐξελίσσεται μία ἐπιχείρησις ἢ μία ἐκμετάλλευσις. Ἀναλογισθῆτε τὴν σημασίαν, τὴν ὁποίαν ἔχουν οἱ γνώσεις ποὺ θὰ ἀποκτήσετε κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν σπουδῶν σας εἰς τὴν Σχολὴν μας. Ὅταν ἀποφοιτήσετε ἀπὸ τὴν Σχολὴν καὶ καταστῆτε ἀνώτεροι κρατικοὶ λειτουργοὶ ἢ ἀνώτερα στελέχη βιομηχανικῶν καὶ ἄλλων ἐπιχειρήσεων, αἱ γνώσεις αὐταὶ θὰ σᾶς ἐπιτρέψουν νὰ δίδετε ὀρθὰς λύσεις εἰς προβλήματα, ἔχοντα ζωτικὴν σημασίαν διὰ τὴν κρατικὴν διοίκησιν ἢ διὰ τὰς ἐπιχειρήσεις, ἐμμέσως δὲ θίγοντα ζωτικὰ συμφέροντα ἑκατοντάδων ἢ καὶ χιλιάδων συμπατριωτῶν σας. Ἀπὸ σᾶς καὶ ἀπὸ τοὺς συναδέλφους σας τῶν ἄλλων συγγενῶν ἀνωτάτων σχολῶν ἀναμένει ἡ ἑλληνικὴ κοινωνία νὰ ἀνανεώσετε τὸν κρατικὸν

μηχανισμόν, νὰ καταστήτε πρωτοπόρα στελέχη τῶν ἐπιχειρήσεών μας, νὰ ἐμφυσησέτε νέαν πνοὴν εἰς τὴν οἰκονομικὴν ζωὴν τῆς Χώρας καὶ νὰ συμβάλετε εἰς τὴν ταχεῖαν ἀνάπτυξιν τῆς ἑλληνικῆς οἰκονομίας, ἡ ὁποία ἀνάπτυξις ἀποτελεῖ τὴν μεγάλην ἰδέαν τῆς μεταπολεμικῆς Ἑλλάδος.

Ἄλλ' ἡ ἐπιστημονικὴ ἐργασία δὲν εἶναι μόνον πηγὴ χαρᾶς. Εἶναι συγχρόνως ἡ δύναμις ἐκεῖνη, ἡ ὁποία θὰ σᾶς ἀπαλλάξῃ ἀπὸ τὰ δεσμὰ τῆς ἀνεχειρίας, θὰ σᾶς καταστήσῃ οἰκονομικῶς ἀνεξαρτήτους. Δι' ἐκείνους ἐξ ὑμῶν, τῶν ὁποίων οἱ γονεῖς δὲν εἶναι ἀρκετὰ εὐποροὶ, ὥστε νὰ ἐξασφαλίσουν εἰς αὐτοὺς ζωὴν ἄνετον καὶ ἀπηλλαγμένην τῶν καθημερινῶν φροντίδων, ὁ μόνος τρόπος ἀντιμετωπίσεως τοῦ προβλήματος τῆς οἰκονομικῆς τῶν ἀνεξαρτησίας εἶναι νὰ καταστοῦν ἀξιόλογοι ἐπιστήμονες, εἰς τρόπον ὥστε τὸ κράτος, οἱ ὄργανισμοὶ καὶ οἱ ἰδιῶται νὰ ἔχουν ἀνάγκην τῶν ὑπηρεσιῶν των. Ἄλλ' ἐπιστήμων γίνεται τις μόνον διὰ τῆς ἐργασίας. Συνεπῶς πρέπει σεῖς οἱ νέοι νὰ γνωρίζετε, ὅτι μόνον διὰ τῆς συστηματικῆς ἐργασίας θὰ ἀποκτήσετε τὴν οἰκονομικὴν σας ἀνεξαρτησίαν. Θὰ ἀποκτήσετε ὅμως συγχρόνως καὶ κάτι ἄλλο: τὴν συναίσθησιν ὅτι ἀνέρχεσθε τὴν κλίμακα τῆς κοινωνικῆς ἱεραρχίας, ὅτι ἡ κοινωνία σᾶς περιβάλλει μὲ ἐκτίμησιν καὶ σεβασμόν, τόσον μεγαλύτερον ὅσον μεγαλύτερα εἶναι ἡ ἀξία, τὴν ὁποίαν ἀποκτᾶτε διὰ τῆς ἐργασίας, καὶ ὅσον σπουδαιότερα εἶναι αἱ ὑπηρεσίαι, τὰς ὁποίας προσφέρετε εἰς τὴν κοινωνίαν. Ποῖος δὲν ἀντιλαμβάνεται ἤδη πόσον εἶναι πολύτιμα τὰ ἀγαθὰ, ὑλικά καὶ ἄυλα, τὰ ὁποία δύναται νὰ ἀποκτήσῃ διὰ τῆς ἐργασίας; «Μοχθεῖν ἀνάγκη τοὺς θέλοντας εὐτυχεῖν» ἔλεγεν ὁ Εὐριπίδης.

Ἄλλ' ἡ ἐργασία, εἰς τὴν ὁποίαν ἀναφέρομαι, δὲν εἶναι ἡ πρόχειρος, ἡ ἀσυστηματοποίητος ἐργασία. Εἶναι ἡ δημιουργικὴ, ἡ ἀποδοτικὴ ἐργασία. Πράγματι, δὲν ἔχει σημασίαν ὁ χρόνος, τὸν ὁποῖον ὁ σπουδαστὴς διαθέτει πρὸς μελέτην, ἀλλὰ τὸ ἀποτέλεσμα τῶν ὑπ' αὐτοῦ καταβαλλομένων προσπαθειῶν. Δὲν πρέπει νὰ θεωρῆται ὅτι ἐργάζεται ὁ σπουδαστὴς, ὅταν εὕρισκεται εἰς τὸ δωμάτιόν του, σκυμμένος ἐπάνω εἰς τὰ βιβλία του, ἀφήνει ὅμως, τὴν μὲν φαντασίαν του νὰ πλανᾶται ἀορίστως, τὸν δὲ χρόνον νὰ παρέρχεται ἀσκόπως. Ἄτυχῶς οἱ νέοι δὲν ἔχουν ἐπίγνωσιν πόσον πολύτιμος εἶναι ὁ χρόνος γενικῶς καὶ πόσον περιορισμένος εἶναι ὁ χρόνος ἐργασίας ἐιδικώτερον. Ἡ σημερινὴ ζωὴ κατέστη πολύπλοκος καὶ ἀγχώδης, αἱ δὲ ἀνθρώπινα ἀνάγκαι εἶναι τόσον πολλαὶ καὶ ποικίλαι, ὥστε διὰ τὴν ἱκανοποίησίν των νὰ ἀπαιτῆται πολὺς χρόνος. Ἐνεκα τούτου ὁ χρόνος δημιουργικῆς ἐργασίας περιορίζεται συνεχῶς. Καὶ ὅμως κατὰ τὸν ὑπολειπόμενον αὐτὸν ἐλάχιστον χρόνον δημιουργικῆς ἐργασίας ὁ ἄνθρωπος δύναται νὰ πραγματοποιήσῃ ἀξιόλογον ἔργον. Ἀρκεῖ νὰ φεῖδεται τοῦ χρόνου. Ἡ ἐξοικονόμησις χρόνου εἶναι προϋπόθεσις τῆς ἐπιτυχίας τόσον εἰς τὰς σπουδὰς, ὅσον καὶ εἰς τὴν ἐπαγγελματικὴν καὶ τὴν ἐν γένει ζωὴν. Ἀξιοποιήσατε λοιπὸν τὸν χρόνον σας κατὰ τὸν καλύτερον δυνατὸν τρόπον. Ἄν δὲν ἀφήσετε τὰ λεπτὰ τῆς

ώρας νὰ παρέρχωνται ἀχρησιμοποίητα, ἂν ὀργανώσετε τὴν ἐργασίαν σας, θὰ διαπιστώσετε, ὅτι, ὄχι μόνον πρὸς τὰς ὑποχρεώσεις σας ἔναντι τῆς Σχολῆς θὰ εἰσθε εἰς θέσιν νὰ ἀνταποκριθῆτε, ἀλλὰ καὶ τὰς κοινωνικὰς σας ὑποχρεώσεις δὲν θὰ παραμελήσετε, ἀκόμη καὶ διὰ τὴν ψυχαγωγίαν σας θὰ ἔχετε ἀρκετὸν χρόνον. Ταῦτα ὁμως προϋποθέτουν ὅτι ὁ χρόνος ἐργασίας θὰ εἶναι χρόνος ἐντόνου καὶ συστηματικῶς ὀργανωμένης ἐργασίας. Θὰ πρέπει νὰ σκεφθῆτε ἐκ τῶν προτέρων τί θὰ μελετήσετε καὶ κατὰ ποῖον τρόπον θὰ ἐργασθῆτε. Κατὰ τὰς ὥρας δὲ τῆς ἐργασίας σας, κατὰ τὸν ἱερὸν χρόνον τῆς μελέτης σας, θὰ πρέπει νὰ ἀπομακρύνετε κάθε ἄλλην σκέψιν, νὰ ἀφωσιωθῆτε εἰς τὴν μελέτην μὲ ἐνθουσιασμόν καὶ μὲ τὴν σταθερὰν ἀπόφασιν νὰ ἀφομοιώσετε πλήρως τὴν ὕλην πού μελετᾶτε. Ἐκ παραλλήλου θὰ πρέπει νὰ ἀποδώσετε σημασίαν εἰς ὠρισμένας λεπτομερείας, ἀναφερομένας εἰς τὴν ἐργασίαν σας, αἱ ὁποῖαι λεπτομέρειαι δὲν εἶναι ἀσήμαντοι: εἰδικώτερον θὰ πρέπει νὰ φροντίσετε νὰ εἰσθε ἤρεμοι, νὰ μὴ βιάζεσθε, νὰ μὴ ἐκνευρίζεσθε. Τέλος θὰ πρέπει νὰ ἐργάζεσθε μὲ πίστιν εἰς τὴν ἀποτελεσματικότητα τῆς ἐργασίας καὶ μὲ τὴν πεποίθησιν ὅτι ἡ ἐπιμονὴ καὶ ὑπομονὴ εἶναι παράγοντες, οἱ ὁποῖοι θὰ σᾶς ὀδηγήσουν ἀσφαλῶς εἰς τὸ τέρας τῶν προσπαθειῶν σας. Πόσον ἀποτελεσματικὴ εἶναι ἡ ἐργασία, ὅταν γίνεται ὑπὸ τὰς συνθήκας αὐτάς, θὰ σᾶς πείσῃ ἡ μελέτη τῆς βιογραφίας πολλῶν μεγάλων ἀνδρῶν. Ὁ Γάλλος φιλόσοφος καὶ μαθηματικὸς René Descartes, ὁ γνωστὸς Καρτέσιος, ἐθεώρει ὅτι αἱ πνευματικαὶ του ἰκανότητες δὲν ἦσαν ἀνώτεραι τῶν ἰκανοτήτων ἐνὸς συνήθους ἀνθρώπου. «Ἐπανειλημένως ηὐχήθη» ἔλεγε «νὰ εἶχον τὴν σκέψιν τόσον ταχείαν, τὴν φαντασίαν τόσον διανυγῆ καὶ τὴν μνήμην τόσον ἰσχυρὰν ὅσον εἶχον ὠρισμένοι φίλοι μου». Τὰς ἀνακαλύψεις του ὁ Καρτέσιος ἀπέδιδεν ἀπλῶς εἰς τὴν ὑπ' αὐτοῦ ἐφαρμοζομένην καλὴν μέθοδον ἐργασίας. Οἱ γνωρίζοντες ὁμως αὐτὸν προσέθετον, ὅτι οὗτος διεκρίνετο διὰ τὴν ἀξιοθαύμαστον θέλησιν του, ὑποστηριζομένην ἀπὸ φλογερὸν ἐνθουσιασμόν, μὲ τὸν ὁποῖον οὗτος ἀνεζήτηε τὴν ἀλήθειαν. Ἐξ ἄλλου ὁ γνωστὸς Ἕλληνας φιλόσοφος Herbert Spencer, εἶχεν ἀξιοθρήνητον ὑγείαν. Δὲν ἠδύνατο νὰ διατηρῆ τεταμένην τὴν προσοχὴν του ἐπὶ μακρὸν χρονικὸν διάστημα. Τὸ νευρικόν του σύστημα ἐκουράζετο ταχέως. Ἐπειτα ἀπὸ ἐργασίαν τριῶν ὥρῶν ἦτο ἀδύνατον εἰς τὸν Spencer νὰ διαβάσῃ ἀκόμη καὶ ἓν διήγημα. Παρὰ ταῦτα, συγκεντρῶνων τὰς δυνάμεις του καὶ ἀφιερῶνων αὐτάς ἀποκλειστικῶς εἰς τὴν ἐργασίαν, ὁ Spencer κατῶρθωσε νὰ συγγράψῃ καὶ νὰ παραδώσῃ εἰς τὴν ἀνθρωπότητα μνημειῶδες ἔργον. Ὁ γνωστὸς Γάλλος μυθιστοριογράφος Αἰμίλιος Ζολὰ δὲν εἰργάζετο ἐπὶ περισσοτέρας τῶν τριῶν ὥρῶν ἡμερησίως. Κατέβαλλεν ὁμως ὄλως ἀσυνήθη προσπάθειαν κατὰ τὰς ὥρας τῆς ἐργασίας, μετὰ τὴν ὁποίαν ἦτο τόσον κατάκοπος, ὥστε, βλέπων τοὺς φίλους του εἰς τὸν δρόμον, δὲν ἀνεγνώριζεν αὐτούς. Ἡ μνήμη του ἦτο μετρία. Εἰς τὴν Ἑταιρίαν τῶν Γραμμάτων, τῆς ὁποίας ἦτο Πρόεδρος, ἐχρειάσθη τρεῖς μῆνας διὰ νὰ μάθῃ

τὰ ὀνόματα τῶν 24 μελῶν της. Παρὰ ταῦτα ὁ Ζολὰ ὑπῆρξεν εἰς ἕκ τῶν παραγωγικωτέρων συγγραφέων τῆς Γαλλίας.

Τὸ παράδειγμα καὶ ἄλλων μεγάλων ἀνδρῶν εἶναι διδακτικόν. Ἡ μελέτη τῆς ζωῆς των μᾶς διδάσκει, ὅτι πρέπει νὰ ὀργανώσωμεν τὴν ἐργασίαν μας κατὰ τρόπον συστηματικόν, νὰ ἀντιμετωπίζωμεν αὐτὴν μὲ θάρρος καὶ ἀποφασιστικότητα, κατὰ δὲ τὰς ὥρας τῆς ἐργασίας νὰ ἀφοσιούμεθα ὀλοψύχως εἰς αὐτήν. Νὰ ἔχωμεν πίστιν εἰς τὴν ἀποτελεσματικότητα τῆς ἐργασίας καὶ νὰ μὴ λησμονῶμεν, ὅτι ἡ ἐπιστημονικὴ ἐργασία ὁμοιάζει μὲ τὴν περιποίησιν τῶν ὀπωροφόρων δένδρων, τὰ ὁποῖα ἀναπτύσσονται μὲ μεγάλην βραδύτητα, ἐνηλικιούμενα ὅμως δίδουν ἀφθόνους καὶ εὐχύμους καρπούς.

Αἱ ἀνωτέρω σκέψεις μοῦ ἐπιτρέπουν νὰ διατυπώσω ὠρισμένας ἀπόψεις, ἀναφερομένας εἰδικῶς εἰς τοὺς ἐργαζομένους φοιτητάς. Πολλοὶ ἔξ ὑμῶν, στερούμενοι ἰδίων πόρων ζωῆς, εἶναι ὑποχρεωμένοι νὰ ἐργάζονται διὰ νὰ συντηρήσουν ἑαυτοὺς, ἐνδεχομένως καὶ μέλη τῆς οἰκογενείας των. Οἱ ἐργαζόμενοι φοιτηταὶ ἀποθαρρύνονται συνήθως, ἀναλογιζόμενοι πόσον τυχεροὶ εἶναι οἱ περισσότεροι συμφοιτηταὶ των, οἱ ὁποῖοι ἔχουν τὴν εὐχέριαν νὰ παρακολουθοῦν τὰ μαθήματά των, νὰ μελετοῦν μὲ ἄνεσιν τὰ οἰκεία συγγράμματα καὶ νὰ διαθέτουν τὸν ἀπαιτούμενον χρόνον προπαρασκευῆς διὰ τὰς ἐξετάσεις των. Βεβαίως ἡ κατάστασις τῶν φοιτητῶν, τῶν μὴ θεβαρημένων μὲ οἰκογενειακὰς ἢ ἄλλας ὑποχρεώσεις καὶ ἀνεξαρτήτων οικονομικῶς, εἶναι πλεονεκτικὴ. Ἄλλ' ὡς ἔχουν ὑπ' ὄψει οἱ ἐργαζόμενοι σπουδασταί, ὅτι ἡ οἰκονομικὴ ἄνεσις δὲν ἀποτελεῖ πάντοτε εὐνοϊκὸν ὄρον σπουδῶν. Ἀντιθέτως πολλάκις ἐπιδρᾷ δυσμενῶς ἐπ' αὐτῶν. Συνήθως οἱ οἰκονομικῶς ἀνεξάρτητοι φοιτηταί, ἔχοντες ὑπ' ὄψει ὅτι διαθέτουν μακρὸν χρόνον, χαλαρῶνουν τὰς προσπάθειάς των, ζοῦν μὲ πολλὴν νωχέλειαν, τόσῃ ὥστε νὰ ναρκώνονται ἢ δραστηριότης, ἢ ἀντίληψις καὶ ἡ κρίσις των, νὰ εἶναι δὲ δύσκολον εἰς αὐτοὺς νὰ ἀποτινάξουν τὴν νάρκην των, ὅταν πλησιάσῃ ὁ χρόνος τῶν ἐξετάσεων. Ὁ Ἀμερικανὸς μεγαλοεπιχειρηματίας Carnegie ἦτο τόσον πεπεισμένος περὶ τῆς δυσμενοῦς ἐπιδράσεως τῆς οἰκονομικῆς ἀνέσεως ἐπὶ τοῦ χαρακτῆρος τῶν νέων, ὥστε δὲν προσελάμβανεν ὡς ὑπαλλήλους του τὰ τέκνα τῶν συνεταιρῶν του, ἐπανελάμβανε δὲ συνήθως τὴν ὑπὸ τοῦ τῆς Προέδρου τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν Ἰακώβου Garfield διατυπωθεῖσαν ἄποψιν, καθ' ἣν ἡ πλουσιωτέρα κληρονομία, τὴν ὁποῖαν ὁ νέος δύναται νὰ εὕρῃ κατὰ τὴν γέννησίν του, εἶναι ἡ πένια. Ἄς μὴ ἀποθαρρύνωνται λοιπὸν οἱ ἐργαζόμενοι φοιτηταί. Δὲν εἶναι βέβαιοι ὅτι αἱ πιθανότητες τῶν οἰκονομικῶς ἀνεξαρτήτων σπουδαστῶν νὰ ἐπιτύχουν εἰς τὰς ἐξετάσεις των εἶναι πολὺ μεγαλύτεραι. Εἶναι πολὺ πιθανὸν ὅτι ἡ θέλησις τῶν ἐργαζομένων εἶναι ἰσχυροτέρα, ἢ δὲ δραστηριότης καὶ ἐνεργητικότης αὐτῶν διατηρεῖται ἀμείωτος. Πολλοὶ ἄνδρες παρῆλθον εἰς τὴν ἀνθρωπότητα μνημειῶδες ἔργον, καίτοι δὲν διέθετον παρὰ ὀλίγον χρόνον πρὸς πραγματοποίησιν αὐτοῦ, λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν ὅτι οἱ

ἄνδρες οὗτοι ἡσχολοῦντο κυρίως μὲ τὴν ἐκπλήρωσιν ἄλλων καθηκόντων. Ὁ Ἕλληνας φυσικός, ἀστρονόμος καὶ μαθηματικός Ἰσαὰκ Νεύτων, εἰς ἓκ τῶν μεγαλύτερων σοφῶν τῶν νεωτέρων χρόνων, ἦτο διευθυντὴς τοῦ Νομισματοκοπέου τοῦ Λονδίνου. Ὁ γνωστός Ἕλληνας οἰκονομολόγος Ἰωάννης Stuart Mill ἦτο ὑπάλληλος καὶ ἐν συνεχείᾳ διευθυντὴς τῆς Ἑταιρείας Ἀνατολικῶν Ἰνδιῶν, κατῴρθωσεν ὅμως παρὰ ταῦτα τὴν συγγραφήν, ὅχι μόνον ἀξιόλογα ἔργα Πολιτικῆς Οἰκονομίας, ἀλλὰ καὶ ἔργα φιλοσοφικῆς καὶ κοινωνιολογικῆς φύσεως. Ἄλλος Ἕλληνας οἰκονομολόγος, ὁ Δαυὶδ Ricardo, ἡσχολεῖτο μὲ χρηματιστηριακὰς ἐργασίας, ἐν συνεχείᾳ ἐγένετο μέλος τῆς Βουλῆς τῶν Κοινοτήτων, συγχρόνως ὅμως, διὰ τοῦ κυριωτέρου ἔργου του ὑπὸ τὸν τίτλον «Ἀρχαὶ Πολιτικῆς Οἰκονομίας καὶ Φορολογίας», κατέστη εἰς ἓκ τῶν κυριωτέρων ἐκπροσώπων τῆς Κλασσικῆς Οἰκονομικῆς Σχολῆς. Ἐκ πάντων τούτων συνάγεται, ὅτι ἡ ἐπαγγελματικὴ ἀπασχόλησις δὲν ἀποτελεῖ ἀνυπέροχον ἐμπόδιον δι' ἐκεῖνον, ὁ ὁποῖος ἀγαπᾷ τὴν ἐπιστημονικὴν ἐργασίαν, φλέγεται δὲ ἀπὸ τὸν πόθον τὴν ἀναδειχθῆναι εἰς τὸν στίβον τῆς εὐγενοῦς ἐπιστημονικῆς ἀμύλης. Τοῦναντίον ἡ ἐπαγγελματικὴ ἐργασία πολλάκις ἰσχυροποιεῖ τὸν χαρακτῆρα τοῦ ἀπασχολουμένου, τὸν προσγειώνει εἰς τὴν πραγματικότητα ἀλλὰ καὶ τὸν βελτιώνει, ὑπὸ τὴν ἔννοιαν, ὅτι καθιστᾷ αὐτὸν περισσότερον δραστήριον, συστηματικόν, σταθερόν, ἀποφασισμένον τὴν περὶ πάσης θυσίας τὰς σπουδὰς του.

Ἐθεώρησα σκόπιμον τὴν ἐπιμείνω ἰδιαίτερος εἰς τὸ θέμα τοῦ τρόπου μελέτης τῶν μαθημάτων σας καὶ τῆς μεθόδου τῆς ἐπιστημονικῆς σας ἐργασίας, διότι ἡ καλὴ ἐπιστημονικὴ σας κατάρτισις ἀποτελεῖ τὸν σπουδαιότερον λόγον, διὰ τὸν ὁποῖον οἱ γονεῖς σας καὶ ἡ Πολιτεία ὑποβάλλονται εἰς πάσης φύσεως θυσίας χάριν ὑμῶν. Ἀλλὰ μόνη ἡ ἱκανοποιητικὴ ἐπιστημονικὴ κατάρτισις δὲν ἀρκεῖ. Διότι ἡ ἀποκλειστικὴ ἐνασχόλησις σας μὲ τὰ μαθήματα καὶ τὰς ἐξετάσεις σας θὰ συντελέσῃ ὥστε τὴν γίνετε μονομερεῖς ἀπὸ ἀπόψεως γνώσεων, τὴν καταστήτε ἄνθρωποι μὲ στενὴν ἀντίληψιν, σχολαστικοὶ καὶ ἀντικοινωνικοί. Ὅθεν ἡ δευτέρα παραίνεσις τὴν ὁποῖαν ὀφείλω τὴν διατυπώσω εἶναι ἡ ἐξῆς: Ἐκ παραλλήλου μὲ τὴν ἐπιστημονικὴν σας μόρφωσιν, φροντίσατε τὴν καλλιέργησεν τὸ πνεῦμα σας, τὸ σῶμά σας καὶ τὴν ψυχὴν σας.

Ἡ καλλιέργεια τοῦ πνεύματος εἶναι ἀπαραίτητος, τόσον διὰ τοὺς φοιτητὰς τῆς Σχολῆς μας, ὅσον καὶ διὰ τοὺς φοιτητὰς ὅλων τῶν πανεπιστημιακῶν καὶ ἄλλων ἀνωτάτων Σχολῶν τῆς χώρας μας, λόγῳ τῆς ἀνεπαρκείας τῶν γνώσεων τὰς ὁποίας οὗτοι ἀποκομίζουσιν, ἐξερχόμενοι τῶν ἑλληνικῶν γυμνασίων καὶ τῶν ἄλλων σχολῶν μέσης ἐκπαιδεύσεως. Πλὴν τούτου, ἐκ παραλλήλου πρὸς τὴν εἰδικὴν κατάρτισιν, τὴν ὁποῖαν θὰ ἀποκτήσετε εἰς τὴν Σχολήν, σᾶς χρειάζεται μία γενικωτέρα μόρφωσις, ἡ ὁποία θὰ σᾶς καταστήσῃ ἱκανοὺς τὴν ἀντιμετωπίσετε ἐπιτυχῶς, ὅχι μόνον τὰ ζητήματα τὰ περιλαμβανόμενα εἰς

τὰ στενὰ πλαίσια τῆς ἐπαγγελματικῆς σας δράσεως, ἀλλὰ καὶ τὰ γενικώτερα προβλήματα τῆς χώρας.

Ἐν πρώτοις ἡ φιλοσοφικὴ παιδεία σᾶς εἶναι ἀπαραίτητος. Ἄν δὲν σᾶς εἶναι εὐκόλον νὰ παρακολουθῆτε μαθήματα φιλοσοφίας, τὰ ὁποῖα παραδίδονται εἰς τὴν Φιλοσοφικὴν Σχολὴν τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, μελετήσατε σχετικὰ βιβλία. Ὑπάρχουν ἀρκετὰ καὶ καλὰ συγγράμματα εἰσαγωγῆς εἰς τὴν φιλοσοφίαν, γραμμένα ὑπὸ διαπρεπῶν Ἑλλήνων συγγραφέων. Ὑπάρχουν ἐπίσης μεταφράσεις ξένων συγγραμμάτων. Ἡ ἀνάγνωσις των θὰ σᾶς εἶναι εὐχάριστος, ἐπὶ πλεόν θὰ διευρύνῃ τοὺς ὁρίζοντάς σας, θὰ σᾶς καταστήσῃ περισσότερον πνευματικὸς ἀνθρώπος. Ἐκ παραλλήλου πρὸς τὴν φιλοσοφίαν, ἡ ἱστορία, ἡ λογοτεχνία, ἡ ψυχολογία, ἡ κοινωνιολογία θὰ πρέπει νὰ προσελκύσουν τὸ ἐνδιαφέρον σας. Προσπαθήσατε κατὰ τὸν χρόνον τῶν διακοπῶν σας νὰ κατατοπισθῆτε ἐπὶ τῶν παγκοσμίων καὶ τῶν ἑλληνικῶν κοινωνικῶν προβλημάτων. Αἱ κοινωνικαὶ ἐπιστῆμαι δὲν ἔχουν θεθαίως τὴν ἀκρίβειαν ἀπὸ τὴν ὁποῖαν χαρακτηρίζονται αἱ θετικαὶ ἐπιστῆμαι. Δὲν εἶναι ὁμως ὀλιγώτερον ἐνδιαφέρουσαι.

Ἐκτὸς τῆς καλλιτεχνικῆς τοῦ πνεύματος, μεριμνήσατε καὶ διὰ τὴν καλλιέργειαν τῆς ψυχῆς σας. «Πᾶσα ἐπιστήμη χωριζομένη δικαιοσύνης καὶ τῆς ἄλλης ἀρετῆς πανουργία, οὐ σοφία φαίνεται» ἔλεγεν ὁ Πλάτων. Ἀγαπήσατε τὸ ὠραῖον, ἐμπνευσθῆτε ἀπὸ τὰ ὑψηλὰ ἰδεώδη, τὰ ὁποῖα διεκήρυξαν οἱ πρόγονοί μας. Ἀπὸ τῆς ἄλλης πλευρᾶς, ἐνστερνισθῆτε τὰ διδάγματα τῆς ἀγάπης, τῆς πραότητος, τῆς προσηνείας, τῆς σεμνότητος, τὰ ὁποῖα ἀποτελοῦν τὴν πεμπτουσίαν τῆς Χριστιανικῆς Ἐθροικίας. Εἴσθε οἱ μέλλοντες ἡγέται τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ. Σεῖς θὰ τὸν ὀδηγήσατε διὰ μέσου τῶν δυσχερειῶν, ἀπὸ τὰς ὁποίας οὗτος δοκιμάζεται ἀπὸ αἰῶνων, εἰς μίαν κατάστασιν ἀνταξίαν τῆς μακρᾶς ἱστορίας του καὶ τῶν μακραιώνων πόθων του, εἰς μίαν κατάστασιν ἀνταξίαν τοῦ ἑλληνισμοῦ. Ἡ χρηστότης τοῦ ἥθους, ἡ καλωσύνη, ἡ ἀντικειμενικότης, τὸ θάρρος τῆς γνώμης, ἡ εἰλικρίνεια εἶναι τὰ χαρακτηριστικὰ γνωρίσματα, τὰ ὁποῖα πρέπει νὰ σᾶς κοσμοῦν, διὰ νὰ ἀνταποκριθῆτε εἰς τὰς ἀξιώσεις τοῦ ρόλου σας ὡς μελῶν μιᾶς ἡγέτιδος τάξεως, ἀνταξίας τῆς ἀποστολῆς της. Φροντίσατε νὰ μιμηθῆτε ὅ,τι καλὸν ὑπάρχει εἰς τὸν χαρακτῆρα ἡμῶν τῶν πρεσβυτέρων, λησμονήσατε τὰ ἐλαττώματά μας, προσπαθήσατε νὰ γίνετε καλύτεροί μας. Μόνον διὰ τοῦ τρόπου αὐτοῦ θὰ δικαιώσατε τὰς ἐλπίδας, τὰς ὁποίας τὸ Ἔθνος στηρίζει εἰς σᾶς, τοὺς ἀποτελοῦντας τὴν νέαν, τὴν ἐλπιδοφόρον, τὴν χρυσῆν γενεάν.

Ἄλλὰ «νοῦς ὑγιῆς ἐν σώματι ὑγιεῖ». Μόνον νέοι ὑγιεῖς δύνανται νὰ γίνουν φορεῖς ἀγνῶν ἰδανικῶν. Ἐξ ἄλλου ἡ καλὴ ὑγεία εἶναι προϋπόθεσις τῆς εὐδοκίμησης, τόσον εἰς τὰς σπουδὰς σας, ὅσον καὶ εἰς τὴν ἐπαγγελματικὴν σας σταδιοδρομίαν. Μὴ ἀδιαφορεῖτε λοιπὸν διὰ τὴν κατάστασιν τῆς ὑγείας σας. Πρὸς περιφρούρησίν της εἶναι ἀναγκαῖα ἡ ὑγιεινὴ τροφή, ὁ

ἐπαρκῆς ὕπνος, ἡ συχνὴ ἀσκήσις καὶ ἡ καθημερινὴ ἐπαφὴ μὲ τὸν καθαρὸν ἀέρα καὶ τὸν ἥλιον. Ἡ Σχολὴ σᾶς παρέχει τὴν δυνατότητα τῆς σωματικῆς ἀσκήσεως, ὑπὸ τὴν ἐποπτεῖαν εἰδικευμένων ἐπιστημόνων. Ἐπωφεληθῆτε τῆς εὐκαιρίας. Ἐκ παραλλήλου, ἐπιδιώκετε τοὺς μακρυνοὺς περιπάτους, τὰς ἐκδρομὰς, τὰ σπόρ. Ὅταν εἰσθε κουρασμένοι ἀπὸ τὴν ἐντατικὴν ἐργασίαν, διὰ τὰ ἀναπαυθῆτε μὴ ἐπισκέπτεσθε καφενεῖα ἢ ἄλλους κλειστοὺς χώρους, τῶν ὁποίων ἡ ἀτμόσφαιρα εἶναι μολυσμένη ἀπὸ καπνοὺς καὶ ἀναθυμιάσεις. Μόνον ὁ περίπατος καὶ ὁ καθαρὸς ἀἴρ θὰ σᾶς ἀπαλλάξουν ἀπὸ τὸν κάματον, θὰ συντελέσουν ὥστε τὰ ἀνανεωθῶν αἱ ψυχικαὶ καὶ πνευματικαὶ σας δυνάμεις. Ἡ σκέψις σας θὰ γίνῃ καὶ πάλιν διανυγῆς, θὰ ἀντιμετωπίσετε μὲ νηφαλιότητα καὶ ἡρεμίαν τὰ προβλήματα ποὺ σᾶς ἀπασχολοῦν, θὰ δώσετε εἰς αὐτὰ τὴν πρέπουσαν λύσιν. Ὁ καθαρὸς ἀἴρ καὶ ὁ περίπατος, ἐπιταχύνοντες τὴν κυκλοφορίαν τοῦ αἵματος, εἶναι πολύτιμοι συμπαραστάται μας εἰς πᾶσαν διανοητικὴν προσπάθειάν μας.

Ἄγαπητοί μου φοιτηταὶ καὶ φοιτήτριαι,

Ἐκ τῶν μέχρι τοῦδε λεχθέντων θὰ ἠδύνατο τὰ συναχθῆ, ὅτι δύο εἶναι αἱ βασικαὶ παραινέσεις, τὰς ὁποίας διατυπώνω: πρῶτον, ἐργασθῆτε μὲ ζῆλον καὶ ἀφοσίωσιν διὰ τὴν ἐπιστημονικὴν σας κατάρτισιν καὶ δεύτερον, φροντίσατε τὰ καλλιεργήσατε τὸ πνεῦμα, τὴν ψυχὴν καὶ τὸ σῶμα σας, διὰ τὰ γίνετε ὠλοκληρωμένοι ἄνθρωποι, ὅπως σᾶς θέλει ἡ Ἑλληνικὴ Κοινωνία.

Εἶναι ἐνδεχόμενον ὅτι πολλοὶ φοιτηταί, ἐνθουσιασμένοι μὲ τὴν νέαν ζωὴν των, τόσον διαφορετικὴν ἀπὸ τὴν μαθητικὴν ζωὴν, μὴ ἔχοντες ἐπίγνωσιν πόσον πολύτιμος εἶναι ὁ χρόνος, θὰ παρασυρθοῦν εἰς τὸν δρόμον τῆς νωχελείας καὶ τῆς ἀδρανεῖας, θὰ προτιμήσουν τὸν εὐκόλον βίον τοῦ καφενεῖου καὶ τοῦ κινηματογράφου ὡς καὶ τὰς κακῆς ποιότητος διασκεδάσεις. Ἐλπίζω ὅμως ὅτι οἱ πλεῖστοι ἐξ ὑμῶν θὰ συμμορφωθοῦν πρὸς τὰς παραινέσεις μου καὶ θὰ ἀκολουθήσουν τὸν δρόμον τῆς ἀμέσου καὶ ὀλοφύχου ἀφοσιώσεως εἰς τὸ καθῆκον. Ὁ δρόμος αὐτὸς εἶναι ἴσως τραχύς, τὰ εἰσθε ὅμως ἀπολύτως βέβαιοι ὅτι θὰ σᾶς ὀδηγήσῃ ἀσφαλῶς εἰς τὴν ἐπιτυχίαν καὶ εἰς τὴν εὐτυχίαν.

Καὶ τώρα σᾶς προσκαλῶ τὰ δώσετε τὸν ὄρκον τοῦ φοιτητοῦ καὶ ἐν συνεχείᾳ τὰ μὲ βεβαιώσετε διὰ χειροφίλιας, ὅτι θὰ πράξετε τὸ καθῆκόν σας ἔναντι τοῦ ἑαυτοῦ σας, ἔναντι τῶν γονέων σας, ἔναντι τῆς Σχολῆς, ἔναντι τῆς Πολιτείας καὶ ἔναντι τῆς ἑλληνικῆς κοινωνίας.

